

Ma Rosa Fernández Olivella

e3+2.11

2^m Account

R E C O R D S
=====

EXCURSIO A MALLORCA AMB L'ORFEO CATALA

Sortida de Barcelona el dia 28 de Maig de l'any 1.949
a les 9 de la nit.

Per fi havia arribat l'hora tant esperada per tots, després de tant parlar-ne i de fer tants projectes, allò que ens semblava tant lluny era ja una realitat. Qui més qui menys estava nervios de tanta il·lusió; el trobar-nos a bord varem saludar-nos emocionats.

Tots estavem abocats a les baranes, saludant amb els mocadors a llurs familiars i fent grans grits per poder sentir-se cosa gairabé impossible. També vinguéren a comiadar-nos els cantaires que

no els havia estat possible anar amb nosaltres.

El posar-se amb marxa el vaixell, semblà que un vol de coloms s'hagues aixecat; tothom feia voleiar el seu mocador, cada ú de nosaltres mirava als seus fins perdre'ls de vista.

La Joana que es trobava al meu costat, repetia constantment que encara veia la Maria Carme i el perdre-la de vista continuà mirant el lloc on ella creia estaven els seus.

Des-del vaixell vàrem veure com un grup, entre ells, la Rosó Cardona, que corrien per el moll dirigin-se al Club Marítim per donar-nos el darrer adieu. La Llooh enfilada a la popa, lligà el seu mocador a una corda per fer-lo mes visible; els saludà fins perdre'ls de vista.

Tots reseguiem la nau amb curiositat desde la sala de màquines a la coberta més alta.

Els mes prudents es ficaren al camarot per por de marejar-se; els altres a coberta, mirant les costes cada vegada, mes llunyanes, comentaven les emocions del dia.

Al saló de primera un grup de jovent tocava el piano, desde música més clàssica a la més moderna. Nosaltres els del grup "ben-avinguatista" ens assegérem al bar a menjar uns "sanwoich" que portàvem per ajudar a passar l'estona des-d'allí gaudíem del concert improvisat. El mestre Millet que casualment pasava s'assagué una estona amb nosaltres a fer tertulia.

El mar estava una mica picat; el vaixell es bellugava més del que ens convenia, doncs començàren a marxar-se alguns seguit després per molts d'altres; intentàrem baixàrem al cambrot, però la calor ens en tragué, l'atmosfera era irrespirable; vàrem pujar a coberta tot seguit, i ajaguts damunt d'unes cadires llargues, ben tapats amb mantes, passàrem la nit fins que l'aigua ens en tragué; es girá un vent molt fort que feia pujar a coberta els esquitxos, donat-nos una dutxa inesperada.

Ens refugiàrem al bar on vàrem passar la resta de la nit,

A la 5 de la matinada, ja es començá a veure's la

llum del far de La Dragonera; ja teniem Mallorca a la vista. Tots sortírem dels cambrots per contemplar les costes mallorquines.

Benhaviat deixàrem La Dragonera enrera, al passar-la el vaixell es bellugá un xic més el que fou causa de que alguns tornessin a marejar-se.

El dia es presentá núvol, i bastant fret, tots desitjàvem arribar a Palma i trepitjar terreny segur, la majoria dels cantaires feien cara de malalts, pál-lits, ullerosos.

Al doblar el darrer cap, es veié, Palma amb la Seu al fons; llástima que el sol no il·luminava el paisatge, el que feia que resultés un xic descolorit, del vaixell estan ja várem veure l'Hotel al qual ens allotjariem: el "Majórica" sota mateix del Castell de Bellver.

En arribar al port, bastanta gent ens esperava; dues nenes vestides amb els vestits regionals, oferiren un gram ram de flors al mestre Millet. Tot seguit pujàrem als autos que ja ens esperaven. A l'arribar al Hotel, ens varen servir el desdejuni, que consistia amb un café amb llet, una ensaimada, melmelada i dues llesquetes de pa tant pe-

tites i primes que en Capdevila les va batejar anomenant-les "Suspiros de España".

De l'Hotel estant s'ovirava un paisatge magnífic tota la badia i tot Palma; tots corriem d'una habitació a l'altre; totes tenien vistas al mar menys la meua que donava a la montanya, amb el Castell de Bellver al cim. Estava un xic decepcionada per la cambra que m'havia tocat ja que a mi hem feia il·lusió de poder contemplar el mar del llit estant, pero aviat vaig consolar-me, a l'habitació hi romaniem molt poca estona, i sempre, que volia veure l'aigua només tenia d'atruessar el pasadís, i entrar a la que compartien la Laura i la Maria Carme i podia omplir els ulls tant com volia. Cada nit abans de ficarme al llit anave a pendre'n una racció, i al menjador també m'hi asseia de cara.

Després del desdejuni el Senyor Crespo ens comunicá que teniem tot el matí lliure de fer el que volguessim. Acordarem anar a Palma a oír missa. Volíem fer-ho a la Catedral, pero no fou possible, era la festivitat de la Verge de Lluch i cel·lebraven una gran festa;

totes les Verges venerades a l'illa son trasl-ladades a la Seu amb processó on es celebrava un ofici pontifical.

L'església ornada amb moltes flors, les llums totes enceses i les Verges voltant l'altàr feia molt bonic. Al del chor, l'orgue tocava a tot registre omplint el temple de melodies. De bon grat en hauriem cadat fins el final, però encara teniem d'oïr missa i s'ens feia tant.

Amb moltes feines doncs l'esglesia era plena de gom a gom, sortírem al carrer.

Entràrem a San Fransesc on tinguérem la sort de poder oïr una missa de casament, l'altàrtot guarnit i tot il·luminat feia molt bonic, l'orgue tocava, unes marxes nupcials, que mes que música religiosa semblava un concert de música moderna. La nau era altíssima, l'estil completament gòtic; el fons damunt l'altar un cortinatje vermell amb un escut molt gran servia de dosser, l'altar molt ric, tot amb conjunt feia molt afecta. A Mallorca totes les esglesies son molt riques mai han sofert cap sequeig ni destrucció de cap mena.

En acabar la missa, ens várem esperar a que sortissin els nuvis, i amb gran sorpresa nostra, várem veure que el nuvi era un jove que tota la nit havia passajat amb gran nerviosisme per la coberta del vaixell i a l'arribar al port fou el primer en baixar la passarella.

Despres, visitárem l'esglesia, i la tomba de Ramon Llull, tota de alabastre i resarem una oració. Tot seguit passarem als claustres; són meravellosos, amb finestrels tots de filigranes i unes columnetes molt primes; al jardí tot ple de flors; al mig un pou molt antic amb la seva galleda i cullera per poder beure aigua, damunt mateix dels claustres, un campanar molt antic i feia molt bonic.

Les fotografies es multiplicaren; tots volien tenir un record d'aquell tant meravellos lloc.

Al sortir várem visitar varis patis de cases particulars tots amb el seu pou, torretes amb plantes i les parets blanquejades amb cals i un ample escalinata de pedra, uns molt regis, altres més modestos, segons la posició de llurs estadans.

Per últim anarem a visitar l'Ajuntament. També s'hi

veuen coses molt boniques. Cal fer remarcar, l'escalinata de pedra amb barana de caoba tota tallada, amb escultures de gran valor. Sales molt espaioses, amb sostres tots artesonats, a les parets pintures de gran valor, entre altres en distingia tres d'en Rusinyol i un altre que representava el martiri de San Sebastià daguda a Van Dyk. A una galeria hi havia una col·lecció d'acuarel·les, que no recordo l'autor reproduint edificis, carrers i recons de la ciutat, en èpoques passades.

Pasàrem tot seguit a la sala dels consells. Molt gran per cert, tota voltada de setials de fusta tallada, n'hi havia varies rengleres, tots amb coixins molt grossos i tous, les parets completament plenes de quadros, amr retrats pintats per pintors famosos reproduint l'imatge de tots el personatges cel·lebres nascuts a Mallorca; penjant del sostre làmpares de vidre d'estil mallorquí i també amb cristalls de Bohémia. Al pasar per un corredor ens varen ensenayar una arca on antigament es guardaven els cabals de la ciutat. Es tota tallada i daurada per damunt, tancada amb quatre claus eren guardades per persones diferents, l'arca no es podia obrir si tots no hi eren presents.

Al sortir anarem a Correus a escriure postals i telegrames pels familiars.

Després a comprar panets al Passeig del Born doncs era l'única casa que hi posaven sal. A Mallorca tenen per costum no posar sal al pa (ni en lloc).

Varem fer l'aperitiu a un quiosch de begudes que hi havia al mi g del passeig. Tot seguit pujàrem al tramvia ja de retorn a l'Hotel.

A les dues en punt estavem tots al menjador, als "ben-avinguts" ens assegüerem tots junts a la mateixa taula, erem 23 comptant el Sr. Crespo que també volgué esser dels nostres; vàrem posar-lo a cap de taula, jo estava asseguda al seu costat cosa que hem plagué molt doncs es molt amable i te una conversa molt agradable. El dinar transcorregué amb molta armonia.

Després de dinar ens retiràrem a descansar fins a les sis que vàrem passeijar per les afores de l'Hotel.

Férem algunes fotos per cert una molt original,

davant d'una olivera molt escanyolida a la que donàrem per nom "la reliquia".

A les 8 tornarem a asseure'ns a la taula, però ens serviren el sopar amb mitja hora de retard cosa que ens feu anar molt precipitat sobretot a les noies que teniem de posar-nos el vestit llarg. De totes formes es pogué arranjar i a l'hora assenyelada tot-hom estava llest.

Quan arrivarem a la Sala Augusta, al pati de butaques gairabé es trobava buit, a Palma ningú té pressa i sempre esperen a última hora, fins aprop de les onze no es pogué començar el concert.

Al sortirt volguerem pendre un café amb llet a un bar que està enfront mateix de la Sala, però no fou possible, feia mitja hora que en repetien que ho servien tot seguit, per fi varem perdre la paciència i agafàrem les ampolles de llet i ens varem servir nosaltres mateixos prenent-la freda, i sense café.

Tot seguit retornarem al Hotel. Estàvem molt cansats, i sense entretenir-nos gens, ens retiràrem a descansar.

DIA 30 DE MAIG

A les 8 del matí, ja ens varen cridar; tots encara teníem molta sons i férem una mica al mandra, però per fi ens varem llevar doncs es feia molt tard. A dos quats de deu, ens tenien de vindre a cercar, els cotxes per anar a Porto Cristo a visitar les Coves del Drac.

Sortosament tots forem puntuals a l'hora assenyalada, i encara ens esperarem uns minuts.

Amb molta il·lusió pujarem als cotxes, eren descapotats al que permetia gaudir de tot el paisatge sense obstacles.

Un aïret molt fresquet en acaronaba no deixant-nos sentir la calor del sol, i que fou causa d'una forta afonia a molt dels cantaires que anaven en aquets autos.

El nostre, era el cap de la expedició i per aquest motiu el guia, i un senyor alemany que filmaba una pel·lícula venien en el nostre cotxe, per cert que tant un com l'altre eren molt simpàtics i ens

ens varen felicitar pel concert de la nit anterior.

A l'arribar a Porto Cristo, els cotxes ens portaren fins als jardins mateixos, que pertanyen a les Coves; una vegada tots reunits, baixarem a visitarles. Son meravelloses, un'te la impressió d'estar vivint un conte de fades, o també una de les noveles fantàstiques d'en Juli Verne sobretot en arribar el llac Martell, és quan més en tenia la impressió. Em semblava que d'un moment a l'altre havia d'apareixer l'home que vivia entre tenebres, amagat sempre per reconns misteriosos, espian els confiats visitants.

Un cop tots asseguts, ens deixaren completament a les fosques, del fons del llac, començá a sentir-se una melodia (el largo de Haendel) veierem avançar sense fer remor una barca que portava una filera de bombetes posades una mica mes avall del'alçada de la barana il·luminant l'aigua deixant amb completa fosca els músics que porta com a pasatgers. A masura que avançaven per el llac, de dins estan il·luminan la cova amb uns reflectors, talment sembla un monstre que llisqués per l'aigua. El silenci es absolut ningú gosa ni respirar. La barca desapa-

reix pel fons darrera de unes columnes naturals on continuá el concert.

Aleshores començáren a encendre's unes llums posades molt artísticament que posen de rel·luc totes les meravelles. Si en aquest moment vegéssim apareixer les fades ningú en restaria sorprés ben al contrari ens semblaria la cosa mes natural del món.

Amb barques ja preparades ens trasporta-ren a l'al-tre cantó del llac on hi havia la sortida.

Mentres esperávem que sortissin tots, ho varem aprofitar per tirar algunes fotos en el jardins.

Tot saguit els cotxes ens portaren al Hotel Pere-lló que era on teniem de dinar.

Posaren unes taules molt llargues a la terrassa. Tots estavem molt animats, el dinar transcorregué amb molta armonia i bon humor.

El Sr. Renart ens adregá unes paraules molt amables, i també agrí les moltes atencions i la canyossa acollida de que havíem estat objecte per part dels mallorquins.

Tots varem demanar que el mestre també parles, però per tota resposta rien ens va anunciar la data del proper assaig.

Passejarem una mica per la platja on també es tiraren fotos.

Tot seguit pujarem de nou als cotxes, doncs es feia molt tard per anar a Manacor.

A l'arribar-hi entrarem tots a la fàbrica de les perles, per comprar records, tots dintre semblava un mercat tot-hom demanava alhora i no s'entenia ningú fins que el mestre Tomás vingué a treure'ns a totes perquè ja era massa tard.

En el teatre ens esperava la Capella Clàssica de Manacor per oferir-nos un petit concert que resultà força bonic. Nosal tres també varem cantar unes quantes cançons que aplaudiren amb molt entusiasme.

Al sortir varem entrar a visitar l'església, molt bonica tota de pedra blanca, fa molt poc temps que la varen restaurar, l'estil es gòtic data de l'any 1.291.

El campaner un home cec es qui fa de guia, ens va explicar la causa de la seva ceguera. Ell era escultor i picant una pedra per fer una escultura per l'església saltà un trosset que si li clavà a un ull, l'altra se li posà malalt per simpatia.

Ens va portar davant del San Crist de la Sang i ens va explicar la llegenda que tenia. Uns pirates que el portaven en el seu vaixell un dia que feia molt mala mar, feren la promesa de portar-lo a l'església de Manacor si els salvava de morir ofegats, l'imatge porta barba de cabell natural i malgrat els segles que han passat es conserva en perfecta estat.

Sense entretenirnos mes pujarem al cotxe ja de retorn a Palma.

Nosaltres duïem un xofer que sabia conduir molt be portavem molta velocitat, sempre avençavem els altres. Moltes vegades tinguerem de esperar-nos per no anar tant separats.

Al fer-se fosc ens va agafar una mica de fred degut a la velocitat que portavem. La Laura estava tant afónica que

quan parlaba no se la sentia.

Arribarem a l'Hotel a quarts de onze, soparem tot seguit i ens anarem a dormir.

DIA 31 DIMARTS

Ens varem llevar bastant aviat per anar de compres. Encarregar les ansaimades, comprar braçalets de plata i altres coses. El tram via ens feu esperar força estona i començarem a caminar cap "el terrenho" on i han mes líneas, a mig camí el tramvia ens aconseguí. El temps era tan just que tot ho ferem cuita correns. Havíem de cantar unes cançons a honor a la Verge de Montserrat a l'església del Caputxins, i l'hora donada era dos quarts de onze i ja quasi ho era.

Quan hi varem arribar l'església era plena, només es van cantar dues cançons La Pregària amb lletra de la Verge de Montserrat,

i la Salve del mestre Millet.

Al sortir ens varem posar d'acord per anar a una platjeta a prop de Palma, al tramvia ens feu esperar molta estona per fi, vá compareixer, pujarem a l'hotel arrecollir els vestits de bany, i un altre cop a la parada, perderem mitja horeta més. Un cop dalt trovarem els pares d'una orfeonista que ens aconsellà que baixessim a la Cala Major, i axí ho férem.

La Cala no ens va agradar gens estava molt bruta hi havia moltes pedres.

En Valls, amb el seu aparell d'impresionar estava filmant una pel·lícula còmica portava posat un vestit de bany de l'època prehistòrica que semblava talment "El Jaimito".

Desidírem anar cap a una altra platja que ens agradés més: tornarem un altre vegada a la parada, a la que hi estiguérem una bona estona, fen la penitencia obligada.

Quan arribàrem a la tant desitjada platja ja eren a prop de les dues quasi no ens quedava temps per a banyar-se .

Despres de tants entrebancs cap de nosaltres volia marxar sense ficar-se a l'aigua vàrem buscar un lloc a propiat per despullar-se i sense pensar-nos-hi mes ens banyàrem.

Tot estava ple de punxes la Mercè se'n clavà una bona col·lecció al peu que la feia anar coixa, l'altra costat de la Cala era molt fons i no ens atrevírem a banyar-nos-hi . Al bany fou molt curt, a causa del poc temps. A corre-cuita ens vàrem vestit, les noies, ho férem mes depressa, i per guanyar temps començàrem a caminar cap al tramvia. Ja hi érem a prop quan vàrem veura al famós vehicle a punt de marxa, féram una correguda hi encara pugérem pujar-hi. En Pujol i en Capdevila no es veien per enlloc, es posà en marxa, i ells sens donar senyals de vida.

Quant arribàrem a l'Hotel, tot-hom estava a l'últim plat totes escorregudes ens assegurém a taula. Al senyor Crespo molt serios ens cridà l'atenció; eren les tres, l'hora que nosaltres per equivocació haviem cregut era la de servir el dinar. En Pujol i en Capdevila féren la seva aparició als deu minuts d'haver arribat nosaltres i també hi hagué sermó per a ells.

Al dinar fou desastrós mai de la vida hem manjat cosa

mes dolenta; l'arròs no tenia cap substancia i per millor adobar-ho era completament crú. Un tallet de carn, quasi transparent acompanyat de un parell de patatetes guisades i fruita.

Despres de dinar el grup es va dividir; uns a les Coves de Génova, altres al Castell de Bellver, la Pepita Poblador i jo, tornàrem a Palma, per acabar de fer compres.

Al tornar a l'Hotel, tot-hom ja havia arribat, estaven molt animats per les excursions fetes, al Castell i les Coves als hi van agradar molt.

A dos quarts de vuit, els cotxes ja ens esperaven a la porta tot-hom ja estava a punt de marca.

El concert tingué molt éxit maltgrat a que per culpa de la fonia ens vàrem abaixar de tò. El públic es posà dempeus aplaudint.

Tot seguit ens pontàren a l'Hotel a sopar, ens vàrem parar a recollir una gramola que ens deixaren uns parents, de la Maria Teresa Casals. A la nit voliem fer una petita festa, d'acomiat a la terrassa.

El Sr. Marill, sopà amb nosaltres: tal honor, fou degut, a les queixes arribades a les seves orelles, amb motiu de l'escas-

setat i mala qualitat del menjar, al qual erem objecte els cantaires allotjats al Majòrica.

El sopar es feu de rigurosa etiqueta, Degut a la visita del Sr. Marill ens el serviren mes abundòs, però tant retrasat que tots estàvem nerviosos doncs es feia molt tard per la festa que teniem planajada per a després. El Sr. Crespo ens havia donat permis, com a màxim fins a dos quarts de una i ja eren prop de les dotze sort que es compadí de nosaltres i ens allargà el permís fins a la una.

La vetllada resultà molt animada i divertida, la nit molt estrellada, al mar el teniem molt aprop les llums de les barques de pescadors s'enmirallaven a l'aigua amb reflexes allargats i vellugadisos, només hi mancava la lluna en aquella nit tant complerta.

Al tocar les dotze tots férem rotllo al voltant de la Laura per felicitar-la docns començava la seva diada, tots li vàrem demanar que ens cantés alguna cançó però només ens pogué fer un solo silenciós, estava completament afònica.

A dos quarts de dues, el Sr. Crespo de la seva finestra estant, va tocar el toc de silenci que fou immediatament obeït.

El dimecres de bon matí en Garcia i en Cartanya marxaren amb aviò ja de retorn a Barcelona. Quant passaren per sobre l'Hotel amb un llençol els acomiadarem.

Baixàrem a desdèjunar a dos quarts de nou tots anarem d'excursió, uns a Soler, altres a Camp de Mar.

Camp de Mar, es una Cala no gaire gran molt semblant a les de la Costa Brava; te al mig mateix de l'aigua, unes roques molt boniques, una pasarel·la de fusta, permet anar-hi caminant sense cap dificultat; dalt de les roques hi han construït un quiosc de begudes, amb una vela per resguardar-se del sol.

Els que ens volíem banyar ens quedàrem, els altres pujar-en els cotxes per anar a visitar altres cales.

Vàrem pendre força estona el sol arrecerats darrera unes roques doncs feia un aire una mica molest.

En Capdevila ens feu riure interpretant tots els personatges d'un drama, desde el pasífic camell, a l'home que es mort de set al desert, l'auditori quedà molt satisfet, i aplaudí amb gran entusiasme.

Tot seguit molt optimistes ens tirarem a l'aigua, que era gaire freda, pero l'airet bastant fresquet, fou causa de que sortisim tot seguit sense entretenir-nos gaire.

De retorn, ens vàrem parar a recollir els que mancaven de la colla, que ja ens esperaven a la carretera, i tots junts continuàrem el camí, ens pararem uns moments, a una capalleta edificada a la memòria dels germans Moncada caiguts morts a aquell lloc, molts segles enrera.

Sense mes interrupció, arrivarem a l'Hotel a l'hora asenyelada.

Per a dinar ens donar-en menú extraordinari dagut a la presencia del Sr. Marill que varem tindre el gust de comptar-lo entre nosaltres.

A la tarda, tonrarem a Palma per visitar la Seu. Fou una visita llampec, ja que tot ho miràvem sense entretenir-nos-hi gaire, i només les coses mes interessants. El tresor, i uns tapissos flamencs valorats a mes de sis mil-lions de pessetes, un frontal d'altar tot brodat

de plata, de mes de cinc centímetres de relleu, usat només per les grans solemnitats, dos canalobres de gran tamany, de plata masissa, que pesa dos cents cinquanta quilos. Calzes d'or i plata, entre ells un de molt curios, en el nus del peu i molt ben treballat i havia tot el San Sopar, els dotze apostols la taula, i fins i tot, la làmpara tan remenuda que quasi s'ha de mirar amb lupa.

Una sala tota plena de relicaris tots amb reliquies de sants, dos sobretot els mes interessants, que guardaven un, dues espines de la corona de Jesucrist, i l'altra, un bocí de fusta de la vera creu.

A la mateixa sala, posat al fons en un altaret petit, una creu de plata daurada d'un valor immens carregat de pedreria i perles que no tenen preu. El revés de la creu es tant rica com el devant.

També ens varen ensenyar un altar que tenia un frontal, tot fet amb pedretes molt petites que només es poden apreciar si es toca amb els dits, de lluny sembla pintat, el guia ens va explicar que era fet per un cartoixà de Valdemosa, i que per fer-ne un altre igual estigué seixanta anys, i encara no el va acabar.

Ja era molt tard, i no podiem entreternir-nos mes sortirem de la Catedral amb molta recança doncs ens quedava molta cosa per veure.

Comprarem els sanvitjos que necessitavem pel vaixell i marxarem tot seguit.

Ben justet arribarem a l'Hotel. Els que havien anat a Soller, ja havien arribat i estaven fent els últims preparatius.

A la porta hi havia una gran montanya d'ensaimades, feia riure el veuren tantes, cadascú recollí les seves.

A les set ens serviren el sopar, i forem obsequiats per la casa amb un aperitiu que fou molt ben rebut.

A tres quarts de vuit tots ja erem dalt del cotxe. A l'arrencar el vehicle, varem cantar "L'alegre adeussiau" com acomiat els dies tant alegres, pasats a aquella casa i aquelles vistes tant boniques que des d'ella es dominaven i que enyorarem tant.

Des del vaixell estan contemplarem força estona la ciutat, on tant ben rebuts havíem estat, i de la que tants bons records guarda-

vem. Una gran tristesa ens envaia; de bona gana hauriem aturat el sol com Josué, per contemplar, mes estona les coses que ja ens havíem acostumat a veure diàriament i que ja ens eren tant volgudes. I no solament aquestes coses enyoràriem, sinó la companyia de tots, tant units sempre a la taula, a les excursions, i a tot arreu on junts havíem anat, aquell bon humor, el companyarisme, el riure sempre. . . . ja formàvem com una gran família.

Quina tristessa al pensar que el que tant havíem desitjat ja només podia ésser recordat, ja pertanyia al passat.

La motonau, es posà en moviment i ben aviat perdérem de vista la Ciutat de Palma, ja només, es divisaven unes llumetes molt petites que de lluny ens feien pempallugues.

El mar estava molt quiet i a la nau quasi no es podia apreciar el moviment, tot-hom restà tranquil, i sense cap marejat. De mica en mica tot-hom va anar retirant-se als cambrots i la quietut regnà per tot arreu.

1 de Juliol del 1.949